

Beslut om licensjakt efter lodjur i Jämtlands län 2023

Beslut

Länstyrelsen i Jämtlands län beslutar om licensjakt efter högst 21 lodjur i Jämtlands län.

Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår i bilaga 1.

Villkor

När får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas från och med den 1 mars 2023 till och med den 15 april 2023 eller den tidigare tidpunkt då jakten i respektive område avlyses.

Jakt på lodjur får bedrivas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vakt- eller smygjakt.

Hur många djur får fällas?

Totalt får 21 lodjur fördelade på sex områden fällas. Områdena redovisas översiktligt i bilaga 2.

Område 1: högst tre (3) lodjur får fällas

Område 2: högst två (2) lodjur får fällas **OBSERVERA – endast jakt på singeldjur**

Område 3: högst två (2) lodjur får fällas

Område 4: högst två (2) lodjur får fällas **OBSERVERA – endast jakt på singeldjur**

Område 5: högst fyra (4) lodjur får fällas

Område 6: högst tre (3) lodjur får fällas

Område 7: högst tre (3) lodjur får fällas

Område 8: högst två (2) lodjur får fällas **OBSERVERA – endast jakt på singeldjur**

Information om återstående tilldelning

Länsstyrelsen tillhandahåller en telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som återstår av tilldelningen i varje jaktområde. Informationen uppdateras minst en gång per dygn, vid behov tätare. Denna telefonsvarare nås på **010-225 30 40**.

Vilka djur får fällas?

Samtliga lodjur är tillåtna att fälla oavsett ålder och kön.

I område 2, 4 och 8 är honor som åtföljs av unge/ungar samt medföljande ungar fredade. Årsunge som efter bakspårning visat sig vara ensam och inte åtföljer honan får dock fällas.

Bakspårningskrav

I område 2, 4 och 8 ska spårloppor bakspåras innan jakten får påbörjas. Bakspårning ska ske minst en (1) kilometer och markeras med snitselband i spårets början och slut. Avbrott i spårningen får maximalt uppgå till 100 meter.

Den som jagar ska försäkra sig om att det är ett ensamt lodjur som bakspårats och vid misstanke om flera djur får jakt inte påbörjas. Upptäcks det under påbörjad jakt att det rör sig om flera djur ska jakten omedelbart avbrytas. Vid kontroll av fällda lodjur ska markerad bakspårningslöpa på spårnö kunna uppvisas för Länsstyrelsens besiktningsperson.

Bakspårning får inte ske med hjälp av motordrivet fordon.

Var får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas inom de områden som beskrivs i bilaga 3 och 4.

Kartskikt över jaktområdena (*LstZ jaktområden licensjakt lodjur*) finns även tillgängligt på <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=7676dcf56b5748eebf169a0b021c604d>

Vilka får utföra jakten?

Person med jakträtt i jaktområden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på den mark där denne har jakträtt under förutsättning att jakträtten inkluderar jakt efter lodjur.

Den som tänker bedriva jakt på lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Anmälan till Jägarregistret görs på något av följande sätt:

- Logga in i Jägarregistret (detta kräver att du har BankID)
<https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>
- Ring Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer)
- Ring talsvar: 0771-18 34 11 och följ instruktionen (samtalet kostar som ett vanligt samtal och du använder knappsatsen på telefonen för att göra val).

Lodjursjägarens ansvar

Var och en som jagar lodjur är skyldig att känna till detta beslut i sin helhet.

1. Den som jagar ska informera sig minst en gång i timmen om hur många lodjur som återstår av tilldelningen i det jaktområde där jakten bedrivs. Den som jagar ett lodjur sedan jakten avslysts kan komma att ställas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.
2. Den som har påskjutit ett lodjur ska ansvara för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om lodjuret är skadat eller inte. Spår på skott- och fallplats får inte förstöras.
3. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att lodjuret är oskadat, genomföras fram till dess att:
 - a) lodjuret påträffats dött,
 - b) lodjuret påträffats skadat och avlivats, eller
 - c) lodjuret inte kan anträffas.
4. Den som har påskjutit ett lodjur ska på begäran visa skottplats för Länsstyrelsens besiktningsperson och tillsammans med besiktningspersonen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott.
5. Den som har påskjutit ett lodjur ska redovisa till Länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på det sätt som Länsstyrelsen anvisar. Skytten ska tillsammans med Länsstyrelsens besiktningsperson dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3 *Påskjutet lodjur – platsundersökning och eftersök*.

Jaktmedel och jaktmetoder

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och patroner som får användas vid jakt efter lodjur.

Motordrivna fordon

Motordrivet fordon får användas för att på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder söka efter lodjursspår. Detta utgör ett undantag från förbudet i 31 § jaktlagen att bedriva jakt från motordrivet fortskaffningsmedel.

Undantaget innebär endast att sökande efter spår längs med vägar och skoterleder får ske för så kallad ringning av djuret för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Väg eller skoterled måste kunna återfinnas på Lantmäteriets karta i skala 1:50 000 eller på Lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i de områden där karta i skala 1:50 000 saknas.

Undantaget gäller endast under den beslutade jakttiden och ger därmed inte rätt att med motordrivet fordon söka efter lodjursspår före den 1 mars 2023.

Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen erinrar om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng. Observera att skoterled räknas som terräng.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag.

Fångstredskap

Länsstyrelsen beslutar att typgodkända lodjursfällor för levandefångst får användas under licensjakten. Dessa är Åbrånsfällan (L93), lofälla modell Grimsö (L94), tunnel-fälla modell Söderholm (L95), Sinkabirum (L99) och Sinkabirum kombi (L112).

Fällor ska anmälas till Länsstyrelsen av den som avser att bedriva licensjakt med hjälp av fälla. Anmälan ska göras via Länsstyrelsens webbplats och **senast den 28 februari 2023**:

<https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/djur/jakt-och-vilt/jakt-pa-lodjur.html> Anmälan ska innehålla följande:

- Namn, adress, e-postadress och telefonnummer till den som avser att bedriva licensjakt med fångstredskap.
- Vilken typ av fångstredskap som används.
- I vilken kommun fångstredskapet placeras.

- Exakt platsangivelse i form av koordinater i koordinatsystemet RT90 eller SWEREF99.

Fångstredskap som används ska, vare sig de är gillrade eller inte, märkas med typbeteckning samt användarens namn, adress och telefonnummer. Denna märkning ska vara väderbeständig.

Tillsyn och vittjning av fångstredskap ska ske minst två gånger per dygn. Vittjning ska alltid ske på morgonen senast en timme efter solens uppgång och en andra vittjning efter solens nedgång.

Länsstyrelsen rekommenderar även att fångstredskap förses med elektroniska anordningar (larm) som informerar jägaren när fångstredskapet har slagit igen. Användning av sådana anordningar befriar dock inte från kravet att varje fångstredskap ska vittjas på plats minst två gånger per dygn.

Fångstredskapet får endast betas med delar av vilt från samma eller angränsande kommun. Rester från tamdjur får inte användas och till tamdjur räknas även renar. Länsstyrelsen påminner om att lockmedel/doftämnen endast får användas om de är syntetiska, om de är tillverkade av växtextrakt eller om de är framställda i Sverige av material från vilda svenska djur.

Den som bedriver licensjakt med hjälp av fälla ska kontrollera att lodjur återstår av tilldelningen innan fångat lodjur avlivas.

Tillsyn av fångstredskap kan komma att genomföras av Länsstyrelsens fältpersonal.

Anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Fällt eller påskjutet lodjur ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom en timme efter att djuret fällts eller påskjutits.

Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: skott har avlossats mot ett lodjur med avsikt att fälla denna och det kan inte uteslutas att djuret är träffat.

Anmälan sker till Länsstyrelsen via telefonnummer **010-225 30 40**.

Vid anmälan anges följande:

- Namn, adress och telefonnummer till skytten;
- Namn, adress och telefonnummer till jaktledare om sådan utsetts;
- När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag);
- Var lodjur fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);

- Djurets kön och ålder, om det är möjligt att bestämma;
- Vilket jaktsätt som använts.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om förfarandet med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsperson kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Avräkning och avlysning

Länsstyrelsen i Jämtlands län avlyser jakten då det totala antalet tilldelade djur fällts eller påskjutits inom de områden som omfattas av detta beslut, eller när jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen på telefonnummer **010-225 30 40**.

1. Påskjutet lodjur avräknas det tillåtna antal djur som får fällas, såvida inte skottplatsundersökning eller andra omständigheter visar att det är uteslutet att djuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att djuret inte skadats.
2. Fällt eller påskjutet lodjur som avräknas enligt punkt 1 avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts.
3. Fällt eller påskjutet lodjur som avräknas enligt punkt 1 avräknas i det jaktområde där det först påsköts.
4. Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att Länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då det har blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade djur har fällts.
5. Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

Vid eventuell överskjutning inom ett jaktområde kommer lodjur att avräknas från övriga områden där tilldelning kvarstår.

Besiktning och hantering av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningspersoner besiktar samtliga fällda lodjur. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsperson. Fällt lodjur får inte frysas och inre organ får inte tas ur. Om besiktningspersonen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas.

Besiktningspersonen fyller tillsammans med skytten i blankett L1-L2 *Registrering och besiktning av fällt lodjur*. Besiktningspersonen tar vid besiktning ett hudprov (cirka 1 x 3 centimeter) och märker

lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt. Skinn av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Flådd kropp inklusive kranium och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningspersonens försorg. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in. Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten L1-L2 *Registrering och besiktning av fällt lodjur*.

Samtliga blanketter kan laddas ner från <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter har rapporterats, att djurkroppen har uppvisats och samtliga prover har lämnats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller skinnet av det fällda lodjuret jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta det fällda lodjuret till annan person. Om ovanstående förutsättningar inte är uppfyllda, tillfaller hela lodjuret staten.

Åldersbestämning av djuret genomförs av SVA, genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få tillbaka kraniet mot en avgift. Önskar jakträttshavaren, eller den person som lodjuret överlåtits till, att få tillbaka kraniet ska det anges särskilt på blanketten L1-L2 *Registrering och besiktning av fällt lodjur*. Vid återsändandet skickar SVA med ett mikrochip för märkning av kraniet samt en instruktion för hur det ska fästas.

Försäljning av skinn och kranium

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

För handel med lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt

exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Bakgrund

I svensk jaktlagstiftning framgår att allt vilt är fredat. All tillåten jakt är således undantag från denna grundregel. Eventuella problem och skador som orsakas av jaktbart vilt ska i första hand regleras genom jakt.

De övergripande dragen i Sveriges nuvarande rovdjursförvaltning beslutades av riksdagen år 2001 efter regeringens förslag i propositionen *Sammanhållen rovdjurspolitik* (prop. 2000/01:57). De övergripande målen var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i så stora antal att de långsiktigt skulle finnas kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) fastslogs att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas. I propositionen framgår även att toleransnivån för skador på rennäringen orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt tio procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) fastslogs att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus för lodjur i Sverige gällande populationsstorlek ska vara 700 – 1000 individer och att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus gällande utbredningsområde ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Enligt referensvärdena bedömdes lodjursstammen i Sverige ha en gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG). Utifrån det slog riksdagen vidare fast att en aktiv förvaltning ska genomföras i enlighet med de riktlinjer för förvaltningen av de stora rovdjuren som tagits fram av EU-kommissionen.

Naturvårdsverket tog 13 december 2013 ställning till referensvärdena för gynnsam bevarandestatus gällande björn, varg, järv och lo (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt artikel 17 i rådets direktiv (92/43/EEG). Naturvårdsverket rapporterade att referensvärdet för lodjurspopulationen i Sverige är 870 individer, fördelade på två biogeografiska områden; alpin (140 individer) samt boreal (730 individer).

Vidare har Naturvårdsverket fastställt miniminivåer för samtliga län i det norra rovdjursförvaltningsområdet (NV-01525-18). Länen har även satt egna förvaltningsmål och förvaltningsintervall som ligger högre än den

fastställda miniminivån. Förvaltningsmålen och -intervallen är framtagna i samråd med viltförvaltningsdelegationen i respektive län med hänsyn till de olika intressen som finns i länet kopplade till rovdjur. Målsättningen är stabila lodjursstammar som kan tillåtas fluktuera inom förvaltningsintervallen, men inte under miniminivån. Eventuella populationsförändringar ska kunna upptäckas tidigt och genom adaptiv förvaltning ska skador orsakade av lodjur hållas på en acceptabel nivå. I den nationella förvaltningsplanen för lodjur bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv lodjursförvaltning om den sker i begränsad omfattning.

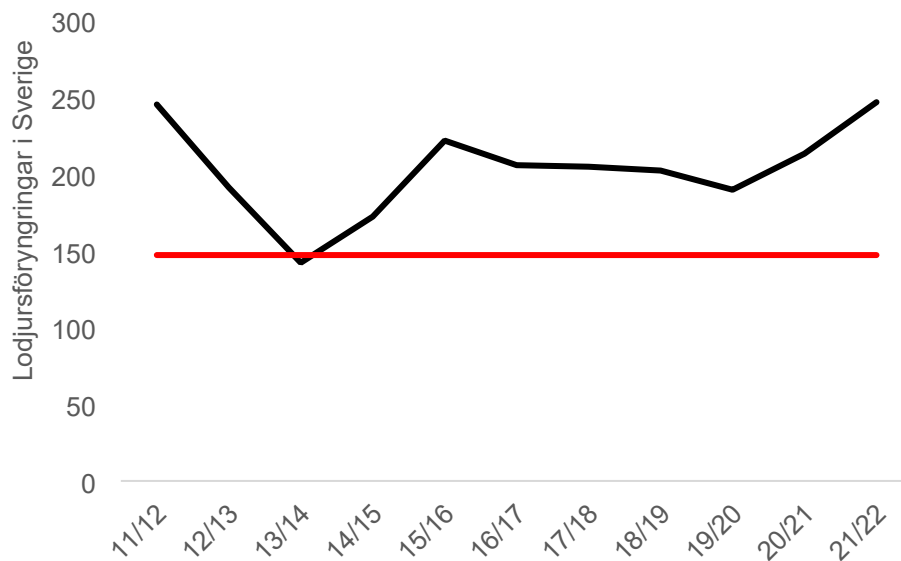
Lodjurspopulationen i Sverige

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom årliga inventeringar som genomförs i hela landet, med undantag från Gotland. Lodjursföryngringar, det vill säga familjegrupper, utgör endast ett segment av den totala lodjurspopulationen och antalet föryngringar kan variera från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider nödvändigtvis förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt är främst begränsad av legal jakt inom renskötselområdet, medan tillgången på bytesdjur är den främsta begränsande faktorn i Mellansverige¹.

Naturvårdsverket fastställde den svenska lodjursstammen för inventeringssäsongen 2021/2022 till 246,5 föryngringar (Figur 1), motsvarande cirka 1 441 individer². Det innebär att den svenska lodjursstammen bedöms ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 870 individer och de sammanlagda miniminivåerna för hela landet på 147 föryngringar.

¹ Andren, H. 2022. Beskattningsmodell för lodjur. Prognoser för lodjurspopulationen 2024 vid olika beskattningsnivåer under 2023. – Rapport från Viltskadecenter, SLU 2022–5.

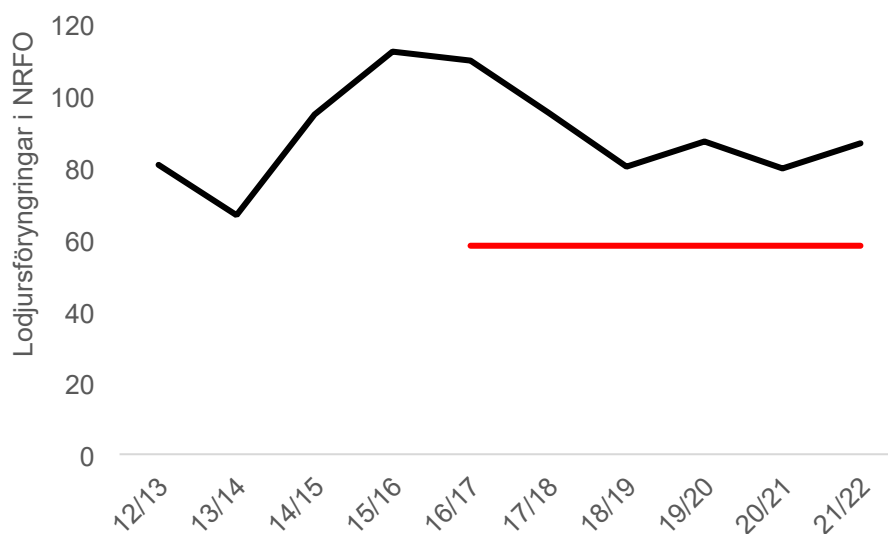
² Odden, J. & Frank, J. 2022. Inventering av lodjur 2022. Bestandsövervakning av gaupe i 2022. Bestandsstatus för store rovdjur i Skandinavien. Bestandsstatus för stora rovdjur i Skandinavien. Nr 2-2022.

Figur 1. Antal lodjursföryngringar i Sverige från inventeringssäsongen 2011/2012 till inventeringssäsongen 2021/2022. Den svarta linjen visar inventeringsresultatet för de aktuella åren och den röda linjen är de sammanlagda miniminivåerna för hela landet på 147 föryngringar.

Lodjurspopulationen i norra rovdjursförvaltningsområdet (NRFO)

Under 2019 fastställdes den regionala miniminivån för norra förvaltningsområdet till 58 föryngringar per år, motsvarande 356 individer. Under inventeringssäsongen 2021/2022 återfanns 86,5 föryngringar, motsvarande 531 individer (Figur 2), vilket innebär att lodjursstammen ligger väl över miniminivån för norra rovdjursförvaltningsområdet.

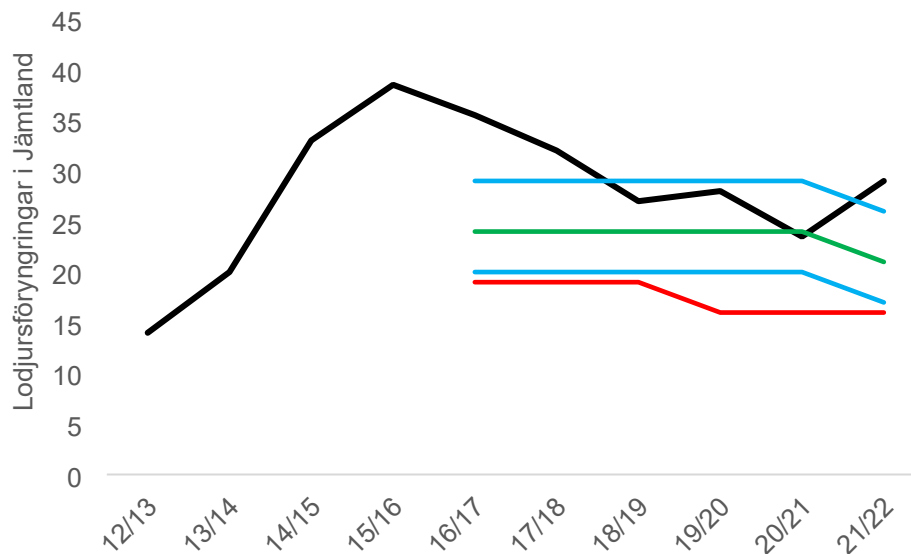
Figur 2. Antal lodjursföryngringar i norra rovdjursförvaltningsområdet (NRFO) från inventeringssäsongen 2012/2013 till inventeringssäsongen 2021/2022. Den svarta linjen visar

inventeringsresultatet för de aktuella åren och den röda linjen är den fastställda miniminivån för NRFO på 58 föryngringar.

Lodjurspopulationen i Jämtlands län

Miniminivån för lodjur i Jämtlands län är 16 föryngringar, motsvarande 98 individer. Under inventeringssäsongen 2021/2022 återfanns 29 föryngringar i länet, motsvarande 178 individer (figur 3).

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län beslutade i februari 2022 om ett nytt förvaltningsmål på 21 föryngringar och ett förvaltningsintervall på 17 – 25 föryngringar per år för länets lodjurspopulation. Förvaltningsmålet är en avvägning mellan olika intressen kopplade till förekomsten av lodjur och målet för förvaltningen är att hålla lodjurspopulationen inom förvaltningsintervallet så nära förvaltningsmålet som möjligt. Vidare information om lodjurspopulationen i Jämtlands län finns i Länsstyrelsens rapport Inventeringsresultat för lodjur, järv, varg och kungsörn för Jämtlands län 2021–2022³.

Figur 3. Antal lodjursföryngringar i Jämtlands län från inventeringssäsongen 2012/2013 till inventeringssäsongen 2021/2022. Den svarta linjen visar inventeringsresultatet för de aktuella åren. Den röda linjen visar länets miniminivå som fram till 2018 var 19 föryngringar och som nu är 16 föryngringar. Den gröna linjen visar förvaltningsmålet som 2022 sänktes till 21 föryngringar och de blå linjerna förvaltningsintervallet på 17–25 föryngringar.

³ Länsstyrelsen i Jämtlands län. 2022. Inventeringsresultat för lodjur, järv, varg och kungsörn. Jämtlands län 2021–2022. Rapport 2022:15.

Länsstyrelsens motiv för beslutet

Syfte

Licensjaktens primära syfte är att minska skador för rennäringen orsakade av lodjur och därmed bidra till att nå riksdagens målsättning om maximalt tio procents förluster till rovdjur för rennäringen. Med licensjakten avser Länsstyrelsen att hålla lodjursstammen kring länets förvaltningsmål samtidigt som de övergripande nationella målen för lodjursstammens utveckling beaktas.

Skadebild

Enligt den av riksdagen antagna propositionen om *En hållbar rovdjurspolitik* (prop 2012/13:191) ska förlusten av renar orsakade av stora rovdjur inte överstiga tio procent räknat på varje samebys faktiska renantal. I samband med toleransnivåarbetet sker en strukturerad process som bygger på att Länsstyrelsen och samebyarna i samråd och utifrån ett adaptivt förhållningssätt, fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och samtidigt bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Tillvägagångssättet är formaliserat av regeringen⁴, Sametinget och Naturvårdsverket⁵. Tack vare detta arbete har Länsstyrelsen idag kvalitativa kunskaper om rovdjursskador i samebyarna. Ett viktigt kunskapsunderlag i förvaltningsarbetet är också beräkningen av samebyarnas årliga skadenivåer utifrån uppgifter om till exempel renhjordens produktionsförmåga, kalvöverlevnad och statistik om trafikdödade renar. Sedan 2016 har Sametinget tillsammans med berörda länsstyrelser och Naturvårdsverket utarbetat en beräkningsmodell som nu finns tillgänglig för användning i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget, den så kallade produktionsmodellen.

Under de senaste åren har flera av länets samebyar rapporterat förlustsiffror i produktionsmodellen. Enligt modellen ligger samebyarnas förluster över tio procent med viss variation mellan de olika samebyarna. Att ta fram konkreta siffror för varje sameby är komplicerat. Detta beror främst på att yttre förhållanden, såsom vädret, styr hur bra samlingen av renar fungerar och därmed hur väl renräkningen kan genomföras mellan olika år. Det finns idag heller ingen enkel metod för att mäta predationstakten på små renkalvar mellan födseln och kalvmärkningen. Den 10 januari 2019 kom Sametinget, Naturvårdsverket och de fem nordligaste länsstyrelserna genom ett handslag överens om att i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget erkänna och respektera produktionsmodellen och

⁴ Regeringsuppdrag Jo2010/2752 till Sametinget av den 16 september 2010

⁵ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket

de nationella inventeringsresultaten som de bästa tillgängliga kunskapsunderlagen (Länsstyrelsen Västerbottens diarienummer 510-2428-2019).

På nationell nivå har lodjurens predation på ren uppskattats totalt till mellan 10 000 och 50 000 dödade renar per år. Enligt teoretiska beräkningar minskar varje familjegrupp av lodjur det möjliga slaktuttaget ur renhjorden med nästan 100 renar per år⁶. För samebyarna i Jämtlands län skulle det motsvara cirka 2600 renar baserat på medelvärdet för de senaste tre inventeringssäsongerna (2020–2022) på 27 föryngringar. Baserat på en annan rapport, *Gaupe och jerv i reinbeitland*, beräknas förlusterna för samebyarna i Jämtland uppgå till cirka 4000 – 5000 renar till lodjur vid de nivåer lodjursstammen legat på under de senaste åren⁷. Den beräkningen utgår från förutsättningen att lodjuren i området endast prederar på ren under vinterhalvåret. Sådana förluster skulle motsvara mellan fem och tio procent av länets samebyars sammanlagda högsta renantal enbart till lodjur.

Antal lodjur som får fällas

Vid beräkningen av antalet lodjur som får fällas vid licensjakten har Länsstyrelsen utgått från den beskattningsmodell för lodjur som publiceras årligen av Viltskadecenter vid SLU. Modellen utgår från inventeringsresultatet och den uppskattade tillväxttakten i Jämtlands län är sju procent och beräknar utifrån det effekten på populationsstorleken vid olika nivåer av jaktligt uttag. Baserat på föregående års inventeringsresultat och jaktuttag beräknade modellen att antalet föryngringar under innevarande inventeringssäsong 2022/2023 skulle vara 23. Enligt de preliminära inventeringsresultaten fram till den 20 februari berörs Jämtlands län av 22 föryngringar, varav tre är delade med andra län och räknas som halva. Efter delningar innebär det att Jämtlands län har 20,5 föryngringar. Beskattningsmodellens beräkning ligger därmed något över det faktiska inventeringsresultatet.

Det preliminära inventeringsresultatet visar en viss minskning av lodjurspopulationen i länet i förhållande till tidigare år. Eftersom antalet individer i lodjursstammen beräknas utifrån antalet konstaterade föryngringar finns emellertid en viss osäkerhet i inventeringsresultatet. För att minska den osäkerheten utgår Länsstyrelsen i stället från medelvärdet för de tre senaste inventeringssäsongerna (2020–2022) för

⁶ Hobbs m.fl. 2012. Native predators reduce harvest of reindeer by Sami pastoralists. - Ecological Applications 22:1640–1654.

⁷ Mattisson, J., Odden, J., Strømseth, T.H., Rauset, G.R., Flagstad, Ø. & Linnell, J.D.C. 2015. Gaupe og jerv i reinbeiteland. Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014. – NINA Rapport 1200.

att beräkna populationsstorleken. Baserat på treårsmedel beräknas länets lodjurspopulation uppgå till 27 föryngringar, motsvarande 166 individer.

Uttaget i en minskande population bör vara återhållsamt för att inte riskera att hamna under miniminivån. Under perioden 2017–2022 har tilldelningen för licensjakten legat mellan 9 och 16 procent av lodjursstammen i länet och det sammantagna uttaget under licensjakt och skyddsjakter har legat mellan 15 och 21 procent. Ett sådant uttag har under den perioden resulterat i en kontrollerad minskning av lodjursstammen mot förvaltningsmålet. Årets tilldelning om 21 lodjur motsvarar 13 procent av lodjursstammen. Fram till den 20 februari har tre lodjur avlivats i skyddsjakter under hösten och vintern 2022/2023 och det finns aktiva beslut om ytterligare fem lodjur. Det sammantagna uttaget under licensjakt och skyddsjakt under 2023 beräknas, baserat på antalet skyddsjakter under de senaste åren, till 19 – 22 procent av lodjursstammen.

Modellen utgår från att det jaktliga uttaget är jämnt fördelat mellan hondjur och handjur. Under 2019–2022 var cirka tre av fem lodjur som fälldes på licensjakt eller skyddsjakt i länet hanar. Jakten efter endast singeldjur i delområde 2 har varit ett försök att rikta jakten mot handjur och har under de senaste åren också resulterat i att övervägande del hanar fällt i det området. I årets licensjakt kommer det att bedrivas jakt på endast singeldjur i tre av åtta jaktområden. Eftersom uttag av hanar har en mindre påverkan på populationens tillväxt jämfört med uttag av honor bedömer Länsstyrelsen att det jaktliga uttaget behöver vara något högre än modellens beräkning för att ha önskad effekt.

Med hänsyn till rennäringens skadebild kopplad till lodjur bedömer Länsstyrelsen att en reglering av lodjursstammen genom licensjakt, främst i särskilt skadeutsatta områden, är nödvändig. Enligt de preliminära inventeringsresultaten ligger lodjursstammen i nivå med länets förvaltningsmål om 21 föryngringar. Målet är att bibehålla lodjurspopulationen på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt, samtidigt som populationen tillåts fluktuera inom förvaltningsintervallet. Länsstyrelsen bedömer att ett uttag om 21 lodjur fördelat med hänsyn till skadebilden i de olika områdena bör minska risken för allvarlig skada för rennäring samtidigt som hänsyn tas så att lodjurspopulationen inte riskerar att hamna under miniminivån. Länsstyrelsens bedömer utifrån detta att det även finns fortsatt utrymme för ytterligare skyddsjakt om det skulle vara nödvändigt.

Områdesindelning

Områdesindelning bedöms underlätta en selektiv jakt mot områden där lodjur orsakar störst skada. Ren är det absolut viktigaste bytesdjuret för lodjur i dessa områden och att styra avskjutningen genom

områdesindelning bedömer Länsstyrelsen är ett effektivt sätt att reglera populationen och därmed minska rennäringens skador i de områden där lodjurspopulationen är tät. Årets områdesindelning är densamma som under licensjakten 2022.

Länsstyrelsen har under de senaste åren noterat en ökning av lodjursföryngringar i område 2, ett område med lägre risk för skador för rennäringen. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att jakten i detta område liksom tidigare år bör riktas mot singeldjur för att säkerställa fortsatt reproduktion inom detta område.

I jaktområde 4 och 8 bedömer Länsstyrelsen att det finns utrymme för jakt men att jakten ska riktas mot singeldjur för att freda reproducerande honor inom dessa områden.

Samverkan inom norra rovdjursförvaltningsområdet

I enlighet med propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (Prop. 2012/13:191) samverkar länen inom NRFO i frågor gällande förvaltning av stora rovdjur. Länsstyrelserna i NRFO har inför beslut om årets licensjakt efter lodjur diskuterat frågan på ett gemensamt möte den 2 februari 2023.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Länsstyrelsen bedömer att antalet tilldelade lodjur, områdesindelningen i länet samt villkoren i detta beslut uppfyller jaktförordningens krav på att jakten ska vara lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning. Villkoren i detta beslut möjliggör också att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade former. Länsstyrelsen bedömer att beslutet inte riskerar att lodjurspopulationen på regional nivå kommer understiga den fastställda miniminivån och att beslutet därmed inte äventyrar upprätthållandet av lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus eller utbredningsområde på nationell nivå.

Länsstyrelsen bedömer vidare att licensjakten bidrar till att hålla lodjursstammen inom ramarna för länets beslutade förvaltningsintervall, samtidigt som den bidrar till att minska lodjurens negativa effekter på rennäringen och andra delar av samhället. Den skydds jakt efter lodjur som beviljas inom länet riktas mot särskilt skadegörande individer och bidrar därmed till att minska de akuta skadorna för rennäringen. Skyddsjakterna genomförs dock inte i sådan utsträckning att de är ett lämpligt alternativ till licensjakten för att reglera populationens storlek på länsnivå.

Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur utgår från Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur samt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut.

Skäl

Naturvårdsverket fattade den 2 december 2022 med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslut (NV-09859-22) om att överlämna rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser, med undantag från Gotland.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c, 23 d, 24 d och 49 §§ jaktförordningen. I beslutet beaktas också skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv.

Beslutet beaktar också det som står i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2022:4) om förvaltning av stora rovdjur.

I enlighet med 59 § jaktförordningen gäller detta beslut utan hinder av att det överklagas.

Information

Jakt som inte följer angivna villkor sker utan stöd av detta beslut och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen påminner om 18 § jaktförordningen där det framkommer att jakt med hund ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet med hänsyn till hundens egenskaper eller snö-, is- och temperaturförhållandena inte utsätts för onödiga påfrestningar.

Länsstyrelsen påminner om att jakten enligt 27 § jaktlagen ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Länsstyrelsen påminner om den skyldighet som följer av 28 § jaktlagen att om vilt skadats vid jakt ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas.

Länsstyrelsen har med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) beslutat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen och Tidningen Härjedalen. Beslutet

finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen, Residensgränd 7, 831 86 Östersund, samt på länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/jamtland.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid. Beslutet kan överklagas fram till och med 28 mars 2023.

Handläggning

I handläggningen av beslutet har utöver föredragande handläggare även fältchef Henrik Hansson, fältsamordnare Gustav Gustavsson, inventeringssamordnare Nicklas Rumm samt naturvårdshandläggare Emma Andersson och Malin Larm deltagit.

Delaktiga i beslutet

Detta beslut har fattats av viltchef Olov Hallquist med naturvårdshandläggare Martin Bergwall som föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Bilagor

- Bilaga 1 Hur beslutet kan överklagas
- Bilaga 2 Översiktskarta över samtliga jaktområden
- Bilaga 3 Detaljkartor över jaktområdena
- Bilaga 4 Beskrivning av jaktområdesgränserna
- Bilaga 5 Sammanfattning av konsultation
- Bilaga 6 Lathund för lodjursjägare

Samtliga blanketter för provtagning, besiktning och eftersök kan laddas ner från SVA, <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Naturvårdsverket
Länsstyrelserna i norra rovdjursförvaltningsområdet
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Sametinget
Samebyarna i Jämtlands län

Viltskadecenter
Scandlynx
Klimat- och näringslivsdepartementet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Jordbruksverket
Polisen
Statens Veterinärmedicinska anstalt
Naturhistoriska Riksmuseet
Miljødirektoratet (Norge)
Statsforvalteren i Trøndelag (Norge)
Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län
Jägareförbundet Mitt Norrland
Jägarnas Riksförbund